

Norwegian Business School

2.B AUTOREGRESSIVE PROSESSER

BST 1612 – ANVENDT MAKROØKONOMI MODUL 5

Foreleser: Drago Bergholt

E-post: Drago.Bergholt@bi.no

10. november 2011

- Autoregressiv prosess av orden p
- Moving average prosess av orden q
- Autoregressiv, moving average prosess av orden (p, q)
- Utregning av momenter

- Repetisjon: White noise

$$y_t = \varepsilon_t$$

- Antagelser om restleddet:

$$\varepsilon_t \sim N(0, \sigma^2)$$

Altså, gjennomsnittet er null:

$$E(\varepsilon_t) = E(\varepsilon_t | \varepsilon_{t-1}, \varepsilon_{t-2}, \dots) = 0$$

Ingen seriekorrelasjon:

$$\text{Cov}(\varepsilon_t, \varepsilon_{t-j}) = E(\varepsilon_t, \varepsilon_{t-j}) = 0$$

Konstant betinget varians:

$$\text{Var}(\varepsilon_t) = E[(\varepsilon_t - E(\varepsilon_t))(\varepsilon_t - E(\varepsilon_t))] = E(\varepsilon_t)^2 = \sigma^2$$

- Autoregressiv prosess av orden 1; AR(1)

$$y_t = \phi_1 y_{t-1} + \varepsilon_t$$

Eksempel: $y_t = 0.9y_{t-1} + \varepsilon_t$

- Autoregressiv prosess av orden 2; AR(2)

$$y_t = \phi_1 y_{t-1} + \phi_2 y_{t-2} + \varepsilon_t$$

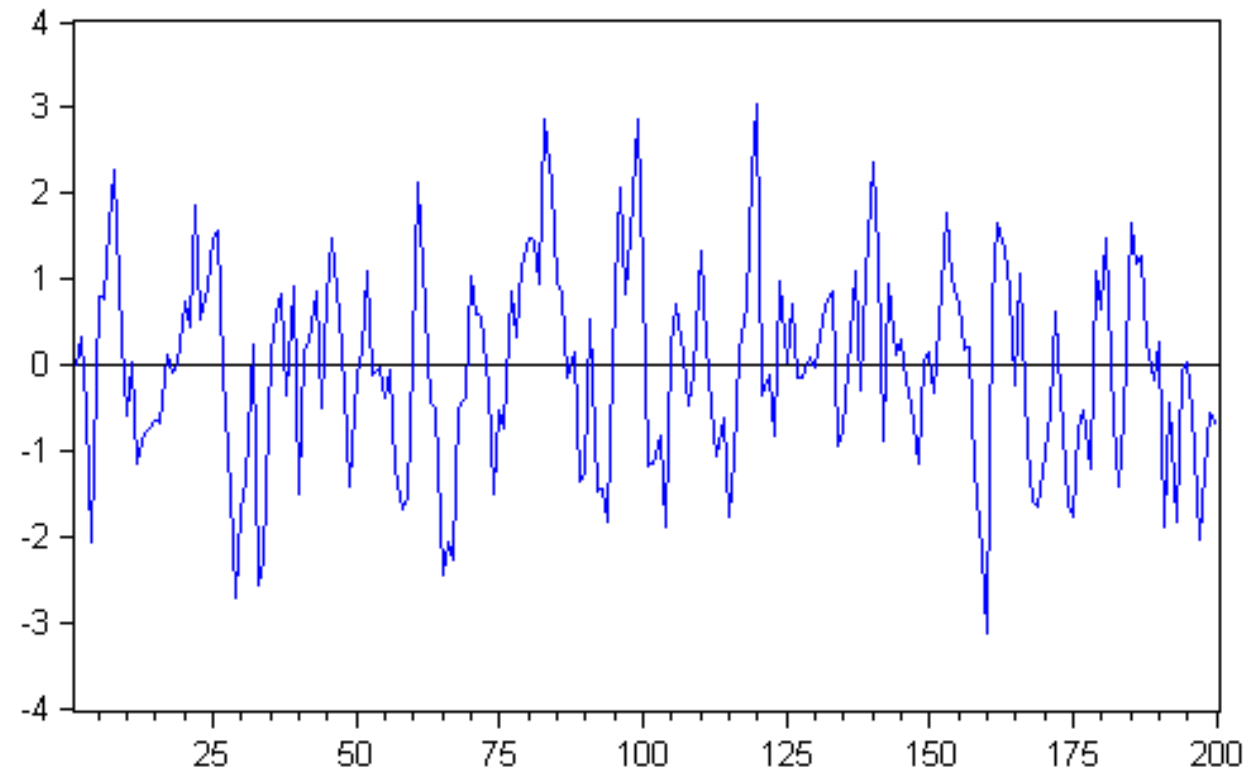
etc.

- Autoregressiv prosess av orden p ; AR(p)

$$y_t = \phi_1 y_{t-1} + \phi_2 y_{t-2} + \dots + \phi_p y_{t-p} + \varepsilon_t$$

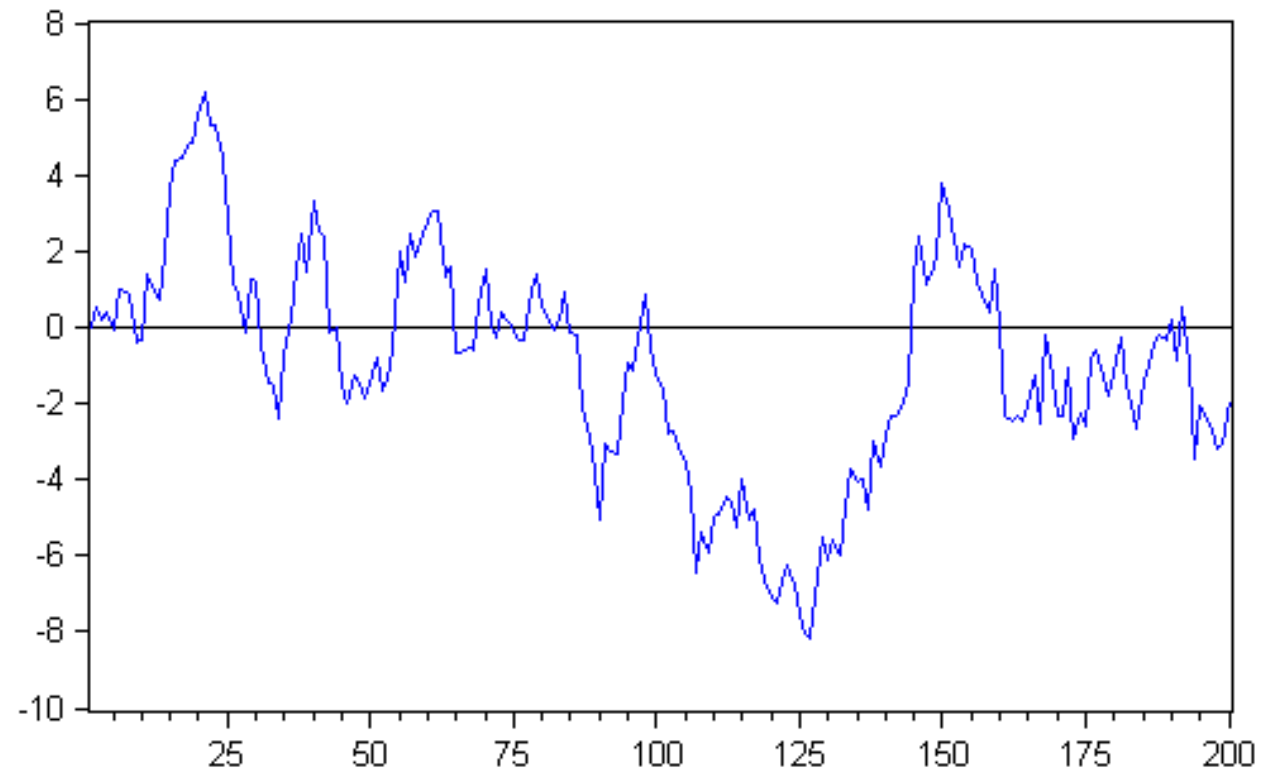
- AR(1):

$$\text{AR}(1): y(t) = 0.5 \cdot y(t-1) + e(t)$$

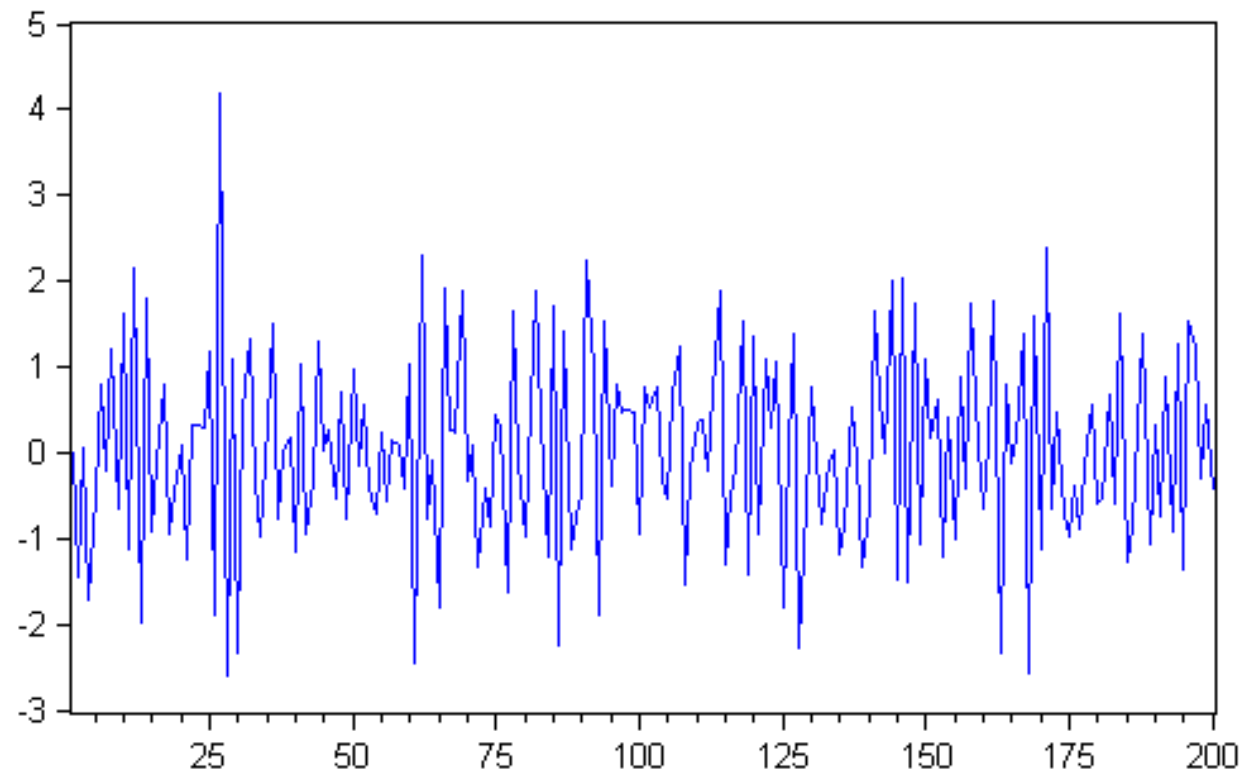
- AR(1):

$$\text{AR}(1): y(t) = 0.9 \cdot y(t-1) + e(t)$$

- AR(1):

$$\text{AR}(1): y(t) = -0.5*y(t-1) + e(t)$$

- Moving average prosess av orden 1; MA(1)

$$y_t = \varepsilon_t + \theta_1 \varepsilon_{t-1}$$

- Moving average prosess av orden 2; MA(2)

$$y_t = \varepsilon_t + \theta_1 \varepsilon_{t-1} + \theta_2 \varepsilon_{t-2}$$

etc.

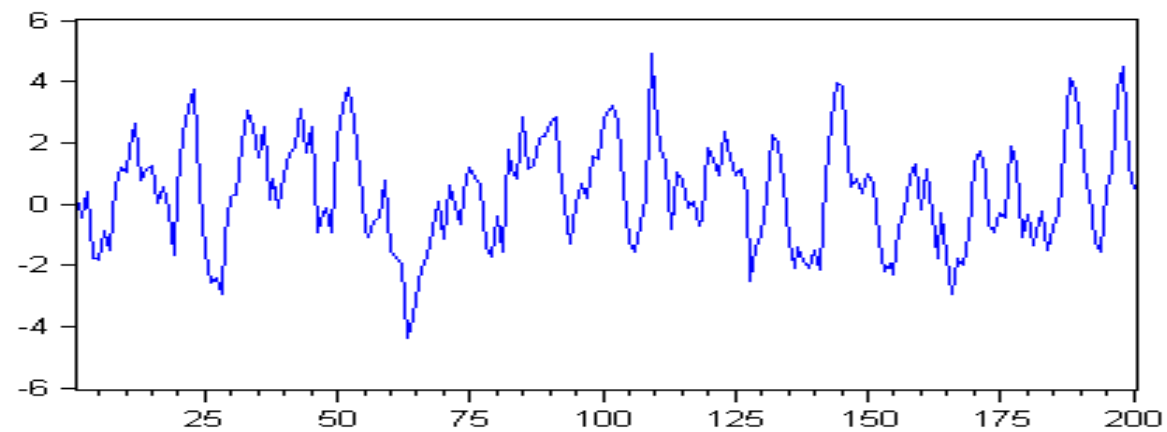
- Moving average prosess av orden q ; MA(q)

$$y_t = \varepsilon_t + \theta_1 \varepsilon_{t-1} + \theta_2 \varepsilon_{t-2} + \dots + \theta_q \varepsilon_{t-q}$$

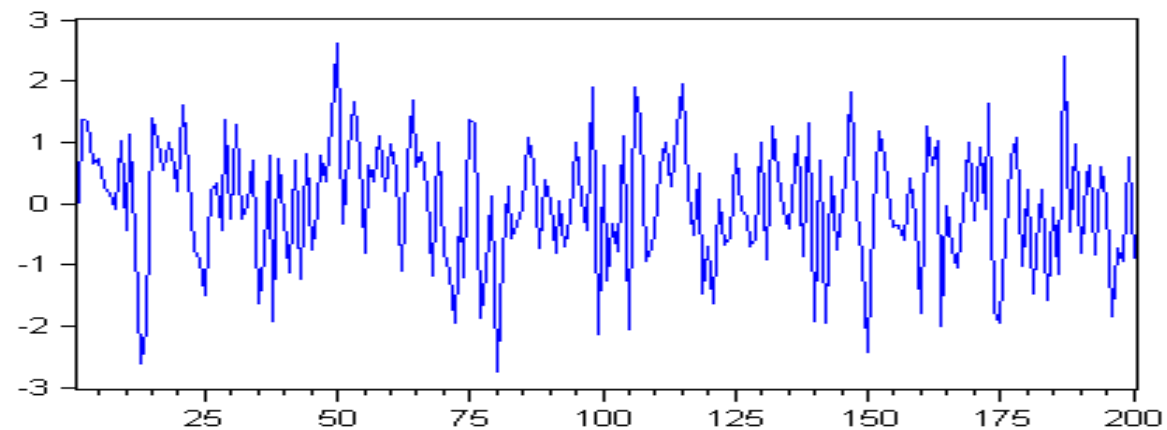

- Moving average vs. white noise:

$$\text{MA}(3): y(t) = e(t) + 0.9[e(t-1) + e(t-2) + e(t-3)]$$

$$\text{White noise: } y(t) = e(t)$$

- Autoregressive moving average prosess av orden (1,1);

ARMA(1,1)

$$y_t = \phi_1 y_{t-1} + \varepsilon_t + \theta_1 \varepsilon_{t-1}$$

- Autoregressive moving average prosess av orden (2,2);

ARMA(2,2)

$$y_t = \phi_1 y_{t-1} + \phi_2 y_{t-2} + \varepsilon_t + \theta_1 \varepsilon_{t-1} + \theta_2 \varepsilon_{t-2}$$

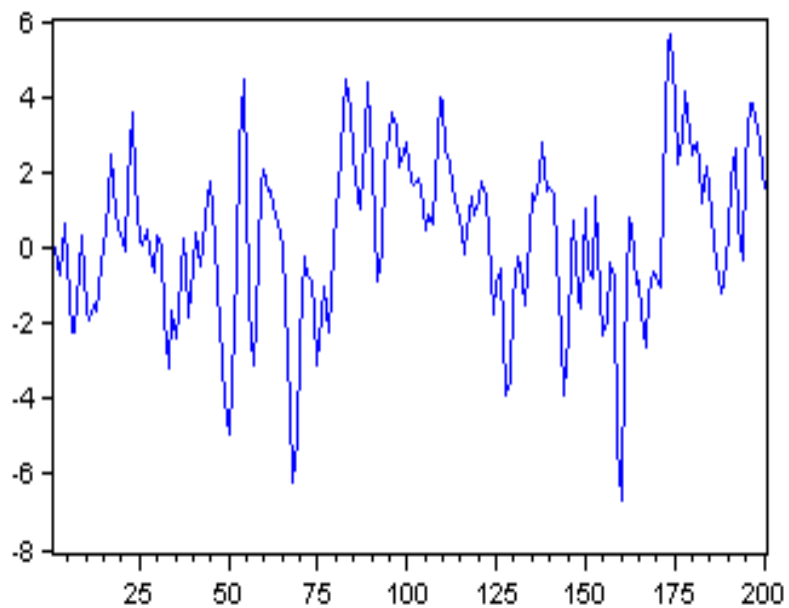
- Autoregressive moving average prosess av orden

(p, q); ARMA(p, q)

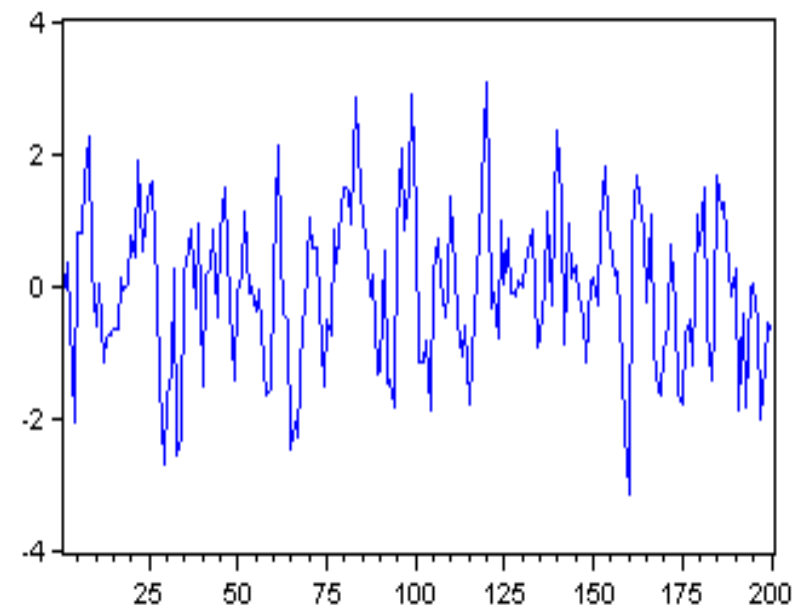
$$y_t = \phi_1 y_{t-1} + \dots + \phi_p y_{t-p} + \varepsilon_t + \theta_1 \varepsilon_{t-1} + \dots + \theta_q \varepsilon_{t-q}$$

- AR(1) vs ARMA(1,1):

ARMA(1,1): $y(t) = 0.5y(t-1) + e(t) + 0.9e(t-1)$

AR(1): $y(t) = 0.5y(t-1) + e(t)$

- En ARMA(p, q)-prosess kan også uttrykkes ved hjelp av lag-polynomer:

$$y_t = \phi_1 y_{t-1} + \dots + \phi_p y_{t-p} + \varepsilon_t + \theta_1 \varepsilon_{t-1} + \dots + \theta_q \varepsilon_{t-q}$$

er det samme som

$$y_t = \phi_1 L y_t + \dots + \phi_p L^p y_t + \varepsilon_t + \theta_1 L \varepsilon_t + \dots + \theta_q L^q \varepsilon_t$$

Eller, hvis vi flytter alle y_t -leddene over på venstre side:

$$y_t - \phi_1 L y_t - \dots - \phi_p L^p y_t = \varepsilon_t + \theta_1 L \varepsilon_t + \dots + \theta_q L^q \varepsilon_t$$

er det samme som

$$(1 - \phi_1 L - \dots - \phi_p L^p) y_t = (1 + \theta_1 L + \dots + \theta_q L^q) \varepsilon_t$$

er det samme som

$$\phi(L) y_t = \theta(L) \varepsilon_t$$

der

$$\phi(L) = (1 - \phi_1 L - \dots - \phi_p L^p)$$

$$\theta(L) = (1 + \theta_1 L + \dots + \theta_q L^q)$$

FRA AR(1) TIL MA(∞)

- Nå skal vi vise at en AR(1) kan uttrykkes som en MA(∞), det vil si at:

$$y_t = \phi_1 y_{t-1} + \varepsilon_t = \sum_{j=0}^{\infty} \phi_1^j \varepsilon_{t-j}$$

der $-1 < \phi_1 < 1$.

- Betrakt følgende AR(1):

$$y_t = \phi_1 y_{t-1} + \varepsilon_t$$

- Merk at vi kan sette inn for $y_{t-1} = \phi_1 y_{t-2} + \varepsilon_{t-1}$ i y_t :

$$y_t = \phi_1 y_{t-1} + \varepsilon_t = \phi_1 (\phi_1 y_{t-2} + \varepsilon_{t-1}) + \varepsilon_t = \phi_1^2 y_{t-2} + \phi_1 \varepsilon_{t-1} + \varepsilon_t$$

- Videre kan vi sette inn for $y_{t-2} = \phi_1 y_{t-3} + \varepsilon_{t-2}$, etc. Denne innsettingsprosedyren kalles rekursiv substitusjon.

FRA AR(1) TIL MA(∞)

- Siden y_t er en del av en uendelig lang tidsserie, $\{y_t\}_{t=-\infty}^{\infty}$, får vi følgende:

$$\begin{aligned}y_t &= \phi_1 y_{t-1} + \varepsilon_t = \phi_1(\phi_1 y_{t-2} + \varepsilon_{t-1}) + \varepsilon_t = \phi_1^2 y_{t-2} + \phi_1 \varepsilon_{t-1} + \varepsilon_t = \dots \\ &= \phi_1^\infty y_{-\infty} + \sum_{j=0}^{\infty} \phi_1^j \varepsilon_{t-j} = \sum_{j=0}^{\infty} \phi_1^j \varepsilon_{t-j}\end{aligned}$$

- Med andre ord, vi har funnet at AR(1)-prosessen kan uttrykkes som en MA(∞), der lag lengre tilbake i tid gis lavere vekt fordi $-1 < \phi_1 < 1$:

$$y_t = \sum_{j=0}^{\infty} \phi_1^j \varepsilon_{t-j} = \varepsilon_t + \phi_1 \varepsilon_{t-1} + \phi_1^2 \varepsilon_{t-2} + \phi_1^3 \varepsilon_{t-3} + \dots$$

MOMENTER I EN AR(1)-PROSESS

- Betrakt følgende AR(1):

$$y_t = \phi_1 y_{t-1} + \varepsilon_t$$

- Vi har nettopp vist at denne kan skrives som:

$$y_t = \sum_{j=0}^{\infty} \phi_1^j \varepsilon_{t-j}$$

- Ta forventningen på begge sider for å få et uttrykk for gjennomsnittet:

$$E(y_t) = E\left(\sum_{j=0}^{\infty} \phi_1^j \varepsilon_{t-j}\right) = 0$$

MOMENTER I EN AR (1)-PROSESS

- Hva med variansen? Ved å bruke resultatene ovenfor får vi, etter litt mellomregning:

$$\begin{aligned}\gamma(0) &= \text{Var}(y_t) = E(y_t - E(y_t))^2 = E(y_t)^2 = E\left(\sum_{j=0}^{\infty} \phi_1^j \varepsilon_{t-j}\right)^2 \\ &= E(\varepsilon_t + \phi_1 \varepsilon_{t-1} + \phi_1^2 \varepsilon_{t-2} + \dots)^2 \\ &= \text{var}(\varepsilon_t) + \phi_1^2 \text{var}(\varepsilon_{t-1}) + \phi_1^4 \text{var}(\varepsilon_{t-2}) + \dots \\ &= \sigma^2 + \phi_1^2 \sigma^2 + \phi_1^4 \sigma^2 + \dots = (1 + \phi_1^2 + \phi_1^4 + \dots) \sigma^2 = \frac{\sigma^2}{1 - \phi_1^2}\end{aligned}$$

MOMENTER I EN AR (1)-PROSESS

- Hva med kovariansen? Ved å bruke resultatene ovenfor får vi, etter litt mellomregning:

$$\begin{aligned}\gamma(j) &= Cov(y_t, y_{t-j}) = E(y_t - E(y_t))(y_{t-j} - E(y_{t-j})) = E(y_t y_{t-j}) \\ &= E[(\varepsilon_t + \phi_1 \varepsilon_{t-1} + \phi_1^2 \varepsilon_{t-2} + \dots + \phi_1^j \varepsilon_{t-j} + \phi_1^{j+1} \varepsilon_{t-(j+1)} \\ &\quad + \phi_1^{j+2} \varepsilon_{t-(j+2)} + \dots)(\varepsilon_{t-j} + \phi_1 \varepsilon_{t-(j+1)} + \phi_1^2 \varepsilon_{t-(j+2)} + \dots)] \\ &= \phi_1^j E(\varepsilon_{t-j})^2 + \phi_1^{j+2} E(\varepsilon_{t-(j+1)})^2 + \phi_1^{j+4} E(\varepsilon_{t-(j+2)})^2 + \dots \\ &= \phi_1^j \sigma^2 + \phi_1^{j+2} \sigma^2 + \phi_1^{j+4} \sigma^2 + \dots = \phi_1^j [1 + \phi_1^2 + \phi_1^4 + \dots] \sigma^2 \\ &= \phi_1^j \frac{\sigma^2}{1 - \phi_1^2} = \phi_1^j Var(y_t)\end{aligned}$$

MOMENTER I EN AR (1)-PROSESS

- Hva med autokorrelasjonen? Ved å bruke resultatene ovenfor får vi:

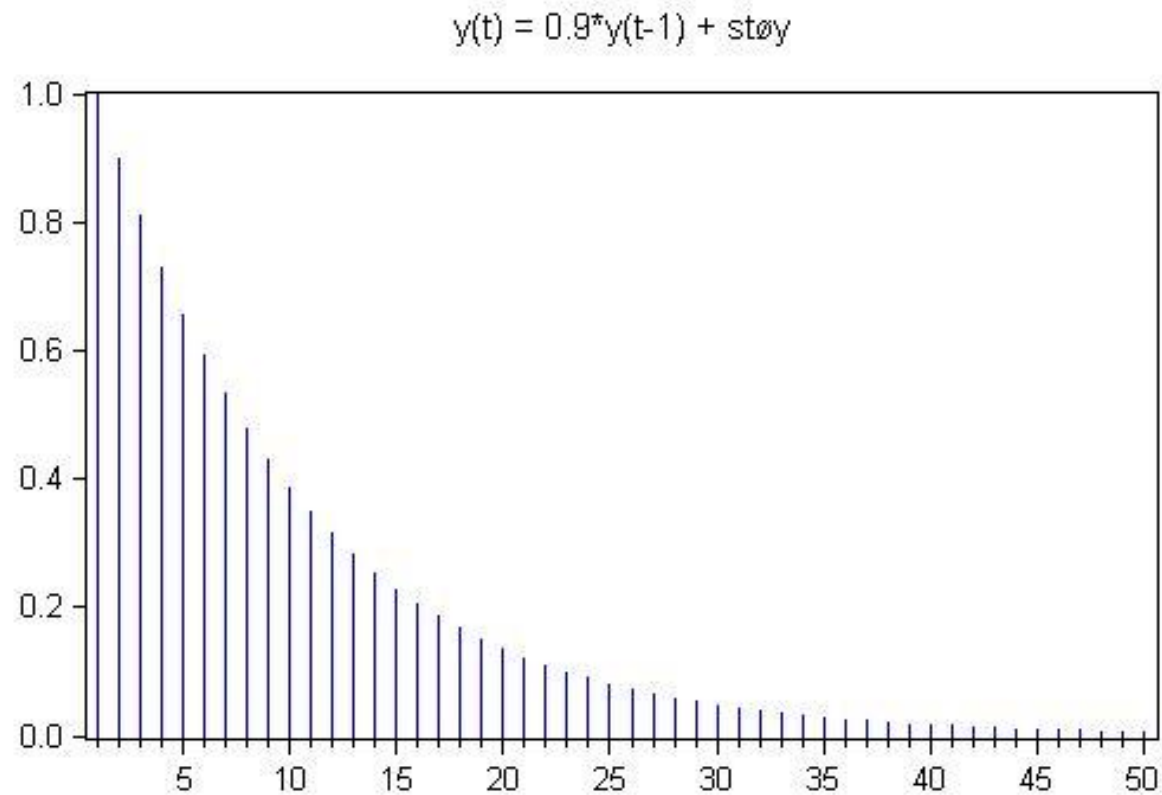
$$\rho(j) = \frac{\gamma(j)}{\gamma(0)} = \frac{\text{cov}(y_t, y_{t-j})}{\text{Var}(y_t)} = \frac{\phi_1^j \text{Var}(y_t)}{\text{Var}(y_t)} = \phi_1^j$$

- Hva med autokorrelasjonsfunksjonen? Den blir ganske enkelt:

$$ACF = \sum_{j=0}^{\infty} \rho(j) = \sum_{j=0}^{\infty} \phi_1^j$$

MOMENTER I EN AR (1)-PROSESS

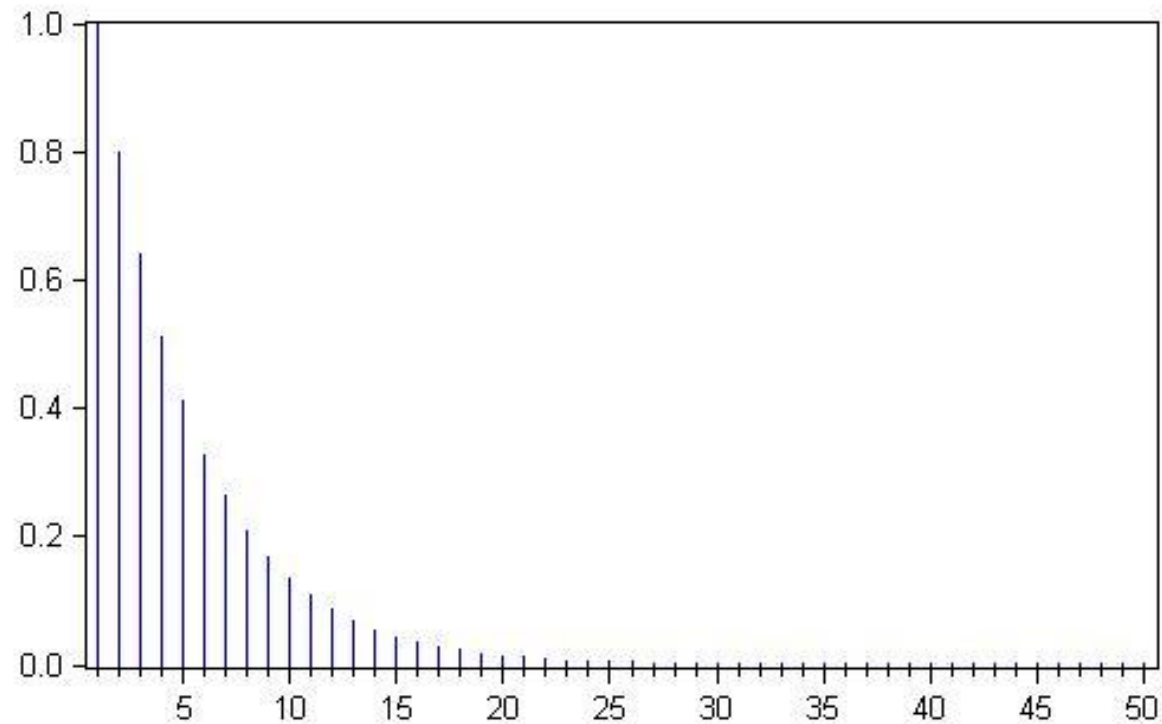
- La oss plote autokorrelasjonsfunksjonen for utvalgte verdier på ϕ_1 . Dersom $\phi_1 = 0.9$:

MOMENTER I EN AR (1)-PROSESS

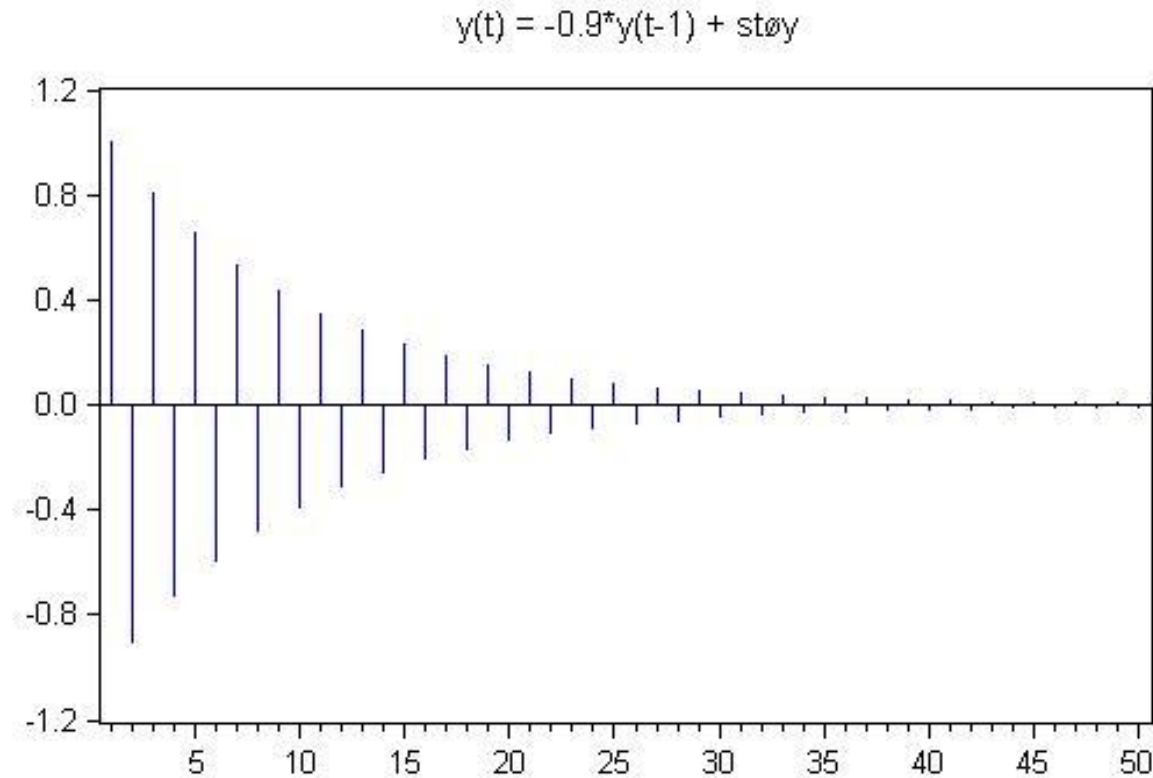
- Dersom $\phi_1 = 0.8$ ser vi at minnet i serien er kortere enn i det forrige tilfellet. Generelt vil minnet i tidsserien være lengre desto nærmere $|\phi_1|$ er 1.

$$y(t) = 0.8*y(t-1) + \text{støy}$$

MOMENTER I EN AR (1)-PROSESS

- Dersom $\phi_1 = -0.9$ "husker" tidsserien like godt som når $\phi_1 = 0.9$, men siden fortegnet er negativt skifter autokorrelasjonsfunksjonen mellom positive og negative verdier:

MOMENTER I EN MA(1)-PROSESS

- Øvelse (løsning gis i timen):

Betrakt en MA(1)-prosess med konstantledd:

$$y_t = \mu + \varepsilon_t + \theta \varepsilon_{t-1}$$

der ε_t er iid $N(0,1)$, $\mu = 2$ og $\theta = 0.5$.

- Beregn forventet verdi $E(y_t)$.
- Beregn variansen $\gamma(0)$.
- Beregn autokovariansen $\gamma(j)$
- Er prosessen stasjonær? I så fall hvorfor?
- Skisser autokorrelasjonsfunksjonen i en figur for $j = 0,1,2,3$.
- Anta nå i stedet at $\theta = -0.5$. Skisser autokorrelasjonsfunksjonen i en figur for $j = 0,1,2,3$.